

Retningslinjer for saksbehandling av motorferdsel i utmark i Kvænen kommun

Behandling	Dato
Formannskapet	09.02.2023
Kommunestyret	22.02.2023

Innhold

1.	INNLEDNING	3
2.	SAKSBEHANDLING.....	3
2.1	Vårforbud.....	3
2.2	Privatrettslige avklaringer-grunneiers tillatelse.....	3
2.3	Forholdet til reindrift	4
2.4	Forholdet til andre lover	4
3.	SØKNADEN	4
3.1	Innhold i søknaden	4
4.	RETNINGSLINJER FOR BEHANDLING AV SØKNADER IFT. FORSKRIFTEN	5
4.1	Generelle retningslinjer for motorferdsel i utmark	5
4.2	Retningslinjer for tillatelser om bruk av snøscooter - forskriftens § 5	5
4.3	Retningslinjer om tillatelser for bruk av motorkjøretøy ifm. utmarksnæring - forskriftens § 5a	8
4.4	Retningslinjer om tillatelser for bruk av snøscooter ifm. jervbåser - forskriftens § 5b	9
4.5	Retningslinjer for dispensasjoner for motorisert ferdseil til unntakstilfeller - forskriftens § 6	9
4.6	Systematisk oversikt over utvalgte sakstyper.....	11
5.	RETNINGSLINJER FOR BEHANDLING AV SØKNADER IFT. LOVEN	12
5.1	Tillatelser etter søknad - lovens § 6 -Bruk av båt og landing med Luftfartøy	12
6.	KONTROLL.....	12
6.1	Kontrollmyndighet	12
6.2	Mislighold	13
6.3	Kjørebok.....	13
7.	FRAVIK FRA RETNINGSLINJER.....	13
8.	KJØRING SOM ER TILLAT MED DIREKTE HJEMMEL I LOV OG FORSKRIFT	13
	§ 4 Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag	13
	§§ 2 og 3 Forskrift om bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag.....	15

1. INNLEDNING

Motorferdsel i utmark reguleres i hovedsak av følgende regelverk:

LOV-1977-06-10-82 Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag (motorferdselloven).
FOR-1988-05-15-356 Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag.
Miljøverndepartementet har utarbeidet retningslinjer i rundskriv MD T-1996-1 og MD T-2009-6 som fungerer som nasjonale rammer.

All kjøring i utmark må skje i henhold til enhver tid gjeldende lover og regler. Innenfor de gjeldende lover og forskrifter kan kommunen gi tillatelser og dispensasjoner for kjøring utover transport som har direkte hjemmel i lovverket. Kommunale retningslinjer er utarbeidet for å gi publikum klare føringer for hvilke dispensasjoner som kan gis av Kvæningen kommune og hvilke vilkår som må påregnes. Det vil også bidra til forutsigbarhet og sikre likebehandling av søkere. Retningslinjene er utarbeidet i samsvar med gjeldende praksis for bruk av regelverket i Kvæningen, og tar sikte på å videreføre hovedlinjene og presedens fra tidligere vedtak.

Disse kommunale retningslinjene gjelder inntil nye retningslinjer vedtas. Retningslinjene gjelder som et supplement til gjeldende lovverk. Dersom retningslinjene på ett eller flere punkter strider med bestemmelsene i gjeldende lov eller forskrift, er det i disse tilfellene lov/forskrift som gjelder, herunder også om lov/forskrift blir endret.

2. SAKSBEHANDLING

Saker behandles fortløpende i henhold til forvaltningsloven, også når det gjelder saksbehandlingstid. Ved ufullstendige søknader kan kommunen etterspørre utfyllende opplysninger, og det må påregnes lengre saksbehandlingstid når søknader er mangelfulle. Myndighet til å fatte vedtak fremgår av kommunens delegasjonsreglement. Saker som behandles i politisk utvalg vil normalt ha lengre saksbehandlingstid, avhengig av utvalgets møteplan. Søkere skal sammen med melding om vedtak opplyses om klagerett i henhold til bestemmelsene i forvaltningsloven. Eventuell klage sendes kommunen, som foretar forberedende behandling av klagen. Opprettholdes vedtaket sendes saken over til Statsforvalteren for endelig avgjørelse.

Kommunen kan trekke tilbake dispensasjoner dersom tungtveiende allmenne hensyn taler for endring av vedtaket.

2.1 Vårforbud

I Finnmark og Nord-Troms har vi et særskilte motorferdselsforbud som gjelder i tida 5. mai til 30. juni, jf. nasjonal forskrift § 8. I denne perioden har ikke kommunen hjemmel til å utstede tillatelser eller dispensasjoner til bruk av kjøretøy i utmark. Søknader om kjøring i denne perioden sendes videre til Statsforvalteren for behandling. Søknader om landing med luftfartøy kan tillates, men av hensyn til reindrift og yngletid for viltet så skal søknader i denne perioden vurderes særlig strengt.

2.2 Privatrettslige avklaringer-grunneiers tillatelse

Motorisert ferdsel i utmark omfattes ikke av allemannsretten i friluftsløven. Grunneiers samtykke må derfor innhentes i tillegg til kommunens vedtak etter motorferdselloven. Kommunen forutsetter

at søker innhenter nødvendige tillatelser fra berørte grunneiere før søknad om dispensasjon fra motorferdselloven sendes kommunen. Dette søkers ansvar, og kommunen krever ikke dokumentasjon på at søker har nødvendige privatrettslige avklaringer i forhold til grunneier. I saker det grunneiere aktivt gir varsel om at de går i mot gitte dispensasjoner, så blir det vurdert å avvise fremtidige søknader i tilsvarende tilfeller dersom ikke søker kan dokumentere avtale med grunneier.

2.3 Forholdet til reindrift

Saker som åpenbart berører reinbeiteinteresser skal normalt forevises berørt reinbeitedistrikt før vedtak. Dette fremgår av gjeldende praksis og politiske føringer i Kvæningen. Større saker kan også medføre konsultasjon ihht samelovens bestemmelser. Søknader som er unntatt offentlighet og søknader som vurderes å ikke ha vesentlig interesse for aktuelle reinbeitedistrikt oversendes ikke. Søknadene sendes til aktuelle reinbeitedistrikter på e-post, og det gis en rimelig frist (to til tre uker) for tilbakemelding. Tiden for uttale vurderes ut i fra sakens karakter, saksbehandlingsfrister og andre praktiske forhold. Kopi av vedtak som berører reindrift sendes også til berørte distrikt, med unntak av vedtak som er unntatt offentlighet.

2.4 Forholdet til andre lover

Alle beslutninger som fattes ved utøving av offentlig myndighet skal vurderes opp mot prinsippene i Naturmangfoldloven §§ 8 – 12, jfr. naturmangfoldloven § 7.

Ofte berører den aktuelle transporten andre myndighetsområder utenfor kommunen. Eksempelvis kjøring i verneområder må behandles særskilt etter verneforskriften til området. Søker er selv ansvarlig for avklare kjøring i forhold til andre lover og myndigheter. Dette bør normalt foreligge i forkant eller parallelt med søknad til kommunen etter motorferdselloven. Kommunen vil ha dialog med verneområdemyndighet og sender kopi av vedtak som berører verneområder. Transport som avslås av vernemyndighet tas ikke til behandling etter motorferdselloven.

3. SØKNADEN

Det må normalt sendes skriftlig søknad. Digitalt skjema på kommunens nettside kan med fordel benyttes. Andre søknader kan også godtas, men det forutsetter at de gir fullstendige opplysninger.

3.1 Innhold i søknaden

- Navn, fødselsdato og fullstendig adresse på søker.
- Når søknad gjelder for flere sjåførere, skal fullstendige navn på alle oppgis. Unntak kan gjøres for bedrifter. Der må sjåføren kunne dokumentere/legitimere ansettelsesforhold eller oppdragskontrakt eller lignende.
- Opplysning om kjøretøytype (ATV, Bil, Snøscooter, traktor eller annen kjøretøytype).
- Formålet med transporten og beskrivelse av gjennomføringen. Herunder omfang i antall turer, antall kjøretøy og tidsrom.
- Beskrivelse av kjørerute med start- og endested, samt andre relevante opplysninger inntegnet på kart med god lesbarhet.
- Legeerklæring når det søkes på grunnlag av varig funksjonshemming. Søker som tidligere har levert inn legeerklæring om varig funksjonshemming og der kommunen har

tilgjengelig tidligere legeerklæring trenger vedkommende bare å henvise til tidlige innlevert legeerklæring. Kommunen kan likevel kreve fornyet legeerklæring ved behov eller usikkerhet.

- Søknad skal være datert.
- Annen relevant informasjon for å belyse formål eller understøtte behovet for motorisert ferdsel i utmark. Innholdet må tilpasses sakens karakter.
- I svært omfattende saker bør søker også gjøre en egen vurdering av konsekvenser og ulemper og belyse avbøtende tiltak. I slike saker forutsettes det også at søker er i selvstendig dialog med berørte parter i forkant av søknaden.

4. RETNINGSLINJER FOR BEHANDLING AV SØKNADER IFT. FORSKRIFTEN

4.1 Generelle retningslinjer for motorferdsel i utmark

- Den motoriserte ferdselen skal begrenses mest mulig for å ivareta miljø og trivsel. Iht lovens formål.
- Søknader om barmarkskjøring vurderes vesentlig strengere enn ferdsel på snødekt mark.
- Motorferdsel i utmark skal starte fra nærmeste kjørbare bilvei med muligheter for parkering med mindre lokale forhold eller sakens karakter tilsier noe annet.
- Vanligvis skal transporten kanaliseres mest mulig til faste traseer som veier, traktorveier, kjørespor og snøskuterløyper.
- Søker er selv ansvarlig for å innhente grunneiers tillatelse i tillegg til kommunens tillatelse etter motorferdselloven.
- Søker plikter å gjøre seg kjent med, og følge bestemmelsene i Lov om motorferdsel i utmark og på vassdrag og Nasjonal forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag.
- Kjøringen skal skje aktsomt og hensynsfullt for å unngå skade på miljø og mennesker.
- Dispensasjonen skal medbringes i original form, og forevises på forlangende fra politi, fjelltjenesten/SNO eller annen offentlig oppsynsmyndighet.
- Når kjøring er begrenset i et visst antall turer/dager skal dette dokumenteres i en kjørebok hvor hver tur/dag skal angis ved at dato og underskrift før turen tar til. Kjøreboken skal følge kjøretøy og være tilgjengelig ved kontroll.
- Kommunen kan sette vilkår om at kjøretøyet skal være utstyrt i henhold til formålet med transporten. Eksempelvis slede for transport av ved med snøskuter.
- Kommunen kan sette relevante vilkår i henhold til sakens karakter for å sikre unødvendige ulemper på andre interesser eller forebygge misbruk. Eksempler kan være fartsbegrensning for å redusere støy og fare for påkjørsler, krav om varsling til berørt reinbeitedistrikt,

4.2 Retningslinjer for tillatelser om bruk av snøscooter - forskriftens § 5

4.2.1 Ervervsmessig kjøring for fastboende med snøscooter - forskriftens § 5, bokstav a

Ervervsmessig kjøring med snøscooter brukes som et tilbud til de som har transportbehov og som et virkemiddel for å redusere antall dispensasjoner. Kvæningen kommune har foreløpig ikke etablert slik ordning, men det oppfordres til etablere dette. Ervervsløyve kan kun gis til fastboende i kommunen. Innehaver har anledning til, og skal så langt som mulig påta seg oppdrag for andre til de formål nasjonal forskrift § 5, bokstav a angir. Navn på stedfortreder skal oppgis i søknaden. Antall løyver vurderes i henhold til transportbehov, men begrenses oppad til 12. Leiekjørere skal føre kjørebok, hvor dato for tur, formål og underskrift fra oppdragsgiver skal foreligge. Kjøreboken skal foreligge som vedlegg ved fornyelse av leiekjøringstillatelse, og gi grunnlag for kommunens vurdering av hvorvidt fornying skal gis.

Tillatelser kan gis for inntil 4 sesonger.

4.2.2 Funksjonshemmede med snøscooter - forskriftens § 5, bokstav b

Slik kjøring skal i hovedsak henvises til offentlige snøskuterløyver. Funksjonshemmede må ellers følge de generelle retningslinjene som er angitt ovenfor og som er relevant for denne type ferdsel. Ved spesielle behov kan andre lokaliteter eller traseer vurderes. I utgangspunktet bør det være til spesielle lokaliteter som søker har et særlig forhold til.

Det gis normalt inntil 10 turer i året til dette formålet. Det er krav om kjørebok.

Tillatelser kan gis for inntil 4 sesonger.

Kjørerute/trasé må angis entydig i dispensasjonen.

4.2.3 Transport til egen hytte med snøscooter - forskriftens § 5, bokstav c

Det kan gis tillatelse til transport av bagasje og utstyr til eier av hytte som ikke ligger tilknyttet brøytet bilveg. Normalt tillates bare bruk av en snøskuter per hytte. For transport til hytter som ligger i områder med store avstander, værutsatte snaufjell, skredfare og andre faremoment innvilges vanligvis to snøskutere i følge av hensyn til sikkerheten.

Hytte og kjørerute skal inntegnes på kart og vedlegges søknaden. Navn på hytteeier og adresse eller matrikelnummer (gnr/bnr/eventuelt fnr) skal oppgis i søknaden.

På hytter med flere eiere må sameiet avklare hvem som skal være sjåfører til den hytta før det sendes søknad til kommunen, og det kan bare sendes en samlet søknad for slike fritidsboliger. Navn på alle sjåfører skal være opplyst i søknad og tillatelse. Navnet på den aktuelle sjåføren skal påføres kjøreboka før kjøring starter.

Utstedt tillatelse kan også gjelde for nære familiemedlemmer (ektefeller og barn) som er oppført i søknaden/tillatelsen. Folk kan medtas i forbindelse med transport av bagasje og utstyr til hytte hvis aktuell transport av folk ikke medfører ekstra kjøring, men ordinær persontransport med snøskuter til fritidsboliger tillates ikke.

Det gis normalt inntil 10 turer i året til dette formålet. Ved særskilte behov som større vedlikeholdstiltak eller ved mange brukere kan dette vurderes øket i henhold til faktisk behov. Det er

krav om kjørebok. Navnet på den aktuelle sjåføren skal påføres kjøreboka før kjøring starter der tillatelsen gjelder flere sjåførere.

Tillatelser kan gis for inntil 4 sesonger.

Kjørerute/trasé må angis entydig i dispensasjonen.

4.2.4 Kjøring med snøscooter i utmarksnæring for fastboende - forskriftens § 5, bokstav d

Fastboende kan ha behov for motorisert transport i forbindelse med utmarksnæring. Slik transport kan det gis tillatelse til etter forskriftens § 5 første ledd bokstav d. Det forutsetter at omsøkt kjøring er i tråd med forutsetningene som er gitt av forskrift og rundskriv. Det må dreie seg om ren næringsmessig virksomhet, for salg og videreføring. Kommunen kan eventuelt kreve dette dokumentert ved framleggelse av næringsoppgave.

Bestemmelsen vil f.eks. kunne gi hjemmel for bruk av snøscooter i forbindelse med drift av utleiehytter som drives som en del av næringsgrunnlaget for et gårdsbruk, herunder nødvendig tilsyn med og transport av gjester til hyttene. Videre vil nødvendig transport i forbindelse med næringsmessig jakt og fiske kunne tillates, der jakten/fisket drives som attåttnæring av en viss inntektsmessig betydning. Begrepet utmarksnæring må tolkes restriktivt slik at små biinntekter, og turtransport av turister m.v., ikke vil komme inn under bestemmelsen. Snøscootersafari og liknende kan ikke tillates etter forskriftens § 5 første ledd bokstav d. Rundskriv T-6/09 slår fast at det ikke er åpning for å gi tillatelse til motorferdsel i forbindelse med utmarksnæring som baserer seg på transport av personer.

Antall turer til dette formålet må avklares i den enkelte sak avhengig av driftsopplegget til søker.

Det er krav om kjørebok.

Tillatelser kan gis for inntil 4 sesonger.

Kjørerute/trasé må angis entydig i dispensasjonen.

4.2.5 Transport av ved - forskriftens § 5, bokstav e

Bestemmelsen gjelder transport av ved fra egen eiendom til annet sted enn fast bopel, og transport av ved fra andres eiendom. Transportrute skal være kortest mulig strekning fra hogstfelt til vei eller fast bopel/hytte forutsatt at den er hensiktsmessig og trygg. Normalt skal skogsveier og naturlige traseer benyttes i størst mulig grad. Det skal tas særlig hensyn for å unngå skade på ungskog. Hogstområde og transportrute skal inntegnes på kart og vedlegges søknaden.

For transport av ferdighugget ved til hytte søkes det tillatelse etter forskriftens § 5 bokstav c.

Det gis normalt inntil 10 dager vedkjøring i året, men ikke søndager og helligdager. Det er krav om kjørebok.

Snøskuter skal være påmontert slede/utstyr for vedtransport.

Tillatelser kan gis for inntil 4 sesonger.

Kjørerute/trasé må angis entydig i dispensasjonen.

4.2.6 Gruppeturer på snødekt mark - forskriftens § 5, bokstav f

Bestemmelsen åpner for at helse- og omsorgsorganisasjoner eller ideelle organisasjoner kan søke om å få benytte snøskutertransport ved gruppeturer til bestemt mål for beboere, medlemmer av

pensjonistforeninger eller forflytningshemmede. Bestemmelsen er gjerne av mindre relevans hos oss siden vi har et offentlig løypenett som er åpen for slik kjøring. Normalt bør slike turer legges til det offentlige løypenettet. Bestemmelsen vil bare være relevant unntaksvis. Eksempelvis i forbindelse med andre arrangementer på plasser uten vegtilkommst eller lignende.

Rundskriv T-6/09 setter strenge rammer for bruken av denne ordningen. *Det kan kun gis tillatelse til turer til bestemte mål, der snøskutertransport inngår som en nødvendig del, og ikke til ren rekreasjonskjøring.*

Slik kjøring skal i hovedsak henvises til offentlige snøskuterløyper. Bestemmelsen er beregnet på enkelt turer og kan derfor ikke gis for regelmessige arrangementer. Bestemmelsen gjelder kun transport som er nødvendig for å gjennomføre gruppeturer for mennesker som ellers har vansker med å ta seg ut i naturen på egen hånd. Kommunen må i sin vurdering av søknader legge vekt på formålet med arrangementet og den samlede belastning arrangementet vil ha på naturmiljø og muligheten til å oppleve stillhet og ro i naturen, samt forventet antall tilsvarende søknader.

Tillatelse kan gis til helse- og omsorgsinstitusjoner eller ideelle organisasjoner som har som hovedmål å hjelpe andre mennesker, f.eks. Røde Kors, Lions, Rotary o.l. Tillatelse kan ikke gis til idrettslag, snøskuterklubber og lignende medlemsorganisasjoner og heller ikke til mer løselig organiserte lag, grupper eller til familier.

Søknader som ikke omfattes av vilkårene for denne ordningen vurderes individuelt etter forskriftens § 6.

Kjørerute/trasé må angis entydig i dispensasjonen.

Tillatelse kan gis til enkeltturer/enkeltarrangementer.

4.3 Retningslinjer om tillatelser for bruk av motorkjøretøy ifm. utmarksnæring - forskriftens § 5a

Drift av utleiehytter, næringsmessig høsting av naturgoder og turist- og reiselivsnæring, samt leting og undersøkelse av mineralske ressurser, regnes som utmarksnæring, jf. første ledd annet punktum. Med næringsmessig høsting av naturgoder menes fiske, jakt, plukking av bær og sopp, sanking av lav og mose og lignende. Kravet om at virksomheten skal være registrert i Enhetsregisteret, er satt for å minimere ferdsele og for å sikre at tillatelse til bruk av motorferdsel til utmarksnæring bare gis til de som er næringsdrivende. For at virksomheten skal komme inn under begrepet næringsvirksomhet må den egner seg til å gi overskudd av en viss økonomisk dimensjon. For at en tenkt virksomhet skal vise seg å være økonomisk lønnsom kan det fra kommunen gis ut en midlertidig dispensasjon med varighet på inntil to (2) år. Før dispensasjon kan gis må det foreligge en realistisk driftsplan som viser forventet aktivitet og inntjeningsmål i perioden. Tillatelsen kan forlenges med fire (4) år om gangen vis den næringsdrivende kan dokumentere at virksomheten er momspliktig. At virksomheten er momspliktig innebærer at momspliktig salg overstiger 50.000 kr for en 12 måneders periode.

Tillatelse kan kun gis for transport av «materiell og utstyr». F.eks. kan ikke transport av turister tillates etter forskriftens § 5a. På barmark kan tillatelse kun gis for transport langs traktorvei, og ikke langs andre kjørespor, stier osv. Kommunen plikter å hente inn en oversikt over traktorveier der tillatelsen skal gjelde.

Omfanget av tillatelsen tilpasses næringsaktørens behov og vurdering av ulemper knyttet opp mot lovens formål om å begrense den motoriserte ferdsele. Det forutsetter at omsøkt kjøring er i tråd med forutsetningene som er gitt av forskrift og rundskriv.

Det er normalt krav om kjørebok.

Tillatelser kan gis for inntil 4 sesonger.

Kjørerute/trasé må angis entydig i dispensasjonen.

4.4 Retningslinjer om tillatelser for bruk av snøscooter ifm. jervebåser - forskriftens § 5b

Kommunen kan etter søknad gi tillatelse til bruk av snøscooter på vinterføre for utkjøring og tilsyn med jervebåser som er tillatt av fylkesmannen etter forskrift 22. mars 2002 nr. 313 om utøvelse av jakt, felling og fangst § 31 første ledd bokstav a). Kommunen kan etter søknad gi tillatelse til bruk av snøscooter på vinterføre for utkjøring av åte og åtebuer i forbindelse med felling av jerv. Kjøring etter første og annet punktum skal skje etter bestemte traseer som angis i kommunens vedtak. Antall tillatte turer etter annet punktum skal avgrenses og framgå av tillatelsen. Lisenshaver skal føre logg som på forespørsel må forevises til naturoppsynet.

Ved søknad etter denne bestemmelsen skal gyldig tillatelse fra fylkesmannen vedlegges søknaden.

Det gis normalt inntil 10 turer i året til dette formålet.

Det er normalt krav om kjørebok.

Tillatelser kan gis for inntil 4 sesonger.

Kjørerute/trasé må angis entydig i dispensasjonen.

4.5 Retningslinjer for dispensasjoner for motorisert ferdsele til unntakstilfeller - forskriftens § 6

Bestemmelsen skal brukes til å gi dispensasjon der søker påviser et særlig behov for transport. Ved vurderingen av om det foreligger et "særlig behov" vil det være av betydning om kjøringen er nødvendig og har et akseptert nytteformål eller bærer preg av unødvendig kjøring. Kjøringen kan ikke knytte seg til turkjøring, og den skal ikke kunne dekkes på annen måte.

Transportbehovet skal også avveies mot mulige skader og ulemper. Rundskrivet presiserer at vilkårene for å benytte bestemmelsen skal tolkes strengt. Kommunen kan ikke innvilge søknader som går utover rammene i nasjonal forskrift.

«Nasjonal forskrift § 6 har fire vilkår som må være oppfylt for at en dispensasjon kan innvilges:

- Søker må ha et særlig behov for transport
- Behovet må ikke knyttes til turkjøring
- Transportbehovet må ikke kunne dekkes på annen måte
- Transporten må være et unntakstilfelle

Kommunen kan avslå en dispensasjonssøknad på fire ulike grunnlag etter nasjonal forskrift § 6. For det første må dispensasjonen avslås der ett eller flere av vilkårene i nasjonal forskrift § 6 ikke

er oppfylt. For det andre kan kommunen avslå av hensyn til mulige skader og ulemper ved en dispensasjon. For det tredje kan kommunen avslå av hensyn til naturmangfoldet. Til sist kan kommunen avslå på bakgrunn av skjønn. Kommunen har ingen skjønnsom når det kommer til tolkning av vilkår.»

Bestemmelsen omfatter i utgangspunktet all kjøring som ikke dekkes av andre hjemler. Den enkelte søknad må ses i sammenheng med forventet antall tilsvarende søknader. Selv om den enkelte tillatelse ikke vil by på vesentlige ulemper, kan en søknad avslås av hensyn til de samlede konsekvenser av å innvilge tilsvarende søknader. Så langt praktisk mulig skal dispensasjoner alltid begrenses i antall turer basert på en konkret vurdering av behovet.

Det er normalt krav om kjørebok.

Tillatelser gis normalt bare for en sesong eller for et begrenset tidsrom. Tiltak som har en regelmessig karakter og saken ellers er kurant kan gis for inntil 4 sesonger.

Kjørerute/trasé må angis entydig i dispensasjonen.

4.5.1 Snøscooter

Vanlige saker av denne typen som normalt innvilges:

- Transport av utstyr og materiell som ikke omfattes av § 5. Det forutsettes at transporten har et nytteformål, og det er behov for motorisert transport pga størrelse, vekt og transportavstand.
- Preparering av skiløyper ut over forskriftens § 3, 1. ledd bokstav e. Forutsetter at det er til allmenn bruk og at det benyttes sportrekker eller slodd. Avgrenses til maks fem ulike sjåførere.
- Transport av ved og utstyr til hytter som eies av lag/foreninger, åpne hytter, utleiehytter ol.
- Transport i forbindelse med offentlig forvaltning.
- Transport i forbindelse med arrangement i regi av lag eller foreninger (utenfor bestemmelsene i § 5, først ledd f) der det foreligger et transportbehov.
- Transport for funksjonshemmede der det foreligger et særskilt behov for kjøring utenom offentlig løypenett, eksempelvis eier av hytte eller lignende. Denne gruppen henvises ellers til det offentlige løypenettet forsnøskuter for ordinær rekreasjonsskjøring. Følgekjøretøy tillates ikke dersom det ikke er dokumentert at det er behov for å ha med medisinsk personell av helsemessige årsaker, eller der det er lange avstander og høyt til fjells så kan det av sikkerhetsmessige hensyn tillates følgeskuter.
- Transport i forbindelse med idrettsarrangement, kulturarrangement, filminnspillinger, TV-program ol.

Øvrige sakstyper vurderes individuelt i henhold til vilkårene i regelverket. Her blir det lagt vekt på om det foreligger et reelt transportbehov.

4.5.2 Barmarkskjøring

Barmarksskjøring skal underlegges en strengere behovsprøving enn kjøring på snøføre. Kjøring utenfor traktorveg/etablert kjøretrase skal normalt ikke tillates eller underlegges streng behovsprøving og konsekvensavveining. Det skal legges særlig vekt på å ikke etablere nye kjørespor. Søker kan pålegges å reparere skader i ettertid. Antall turer settes ut fra en samlet vurdering på hvilke belastningstrykk den omsøkte traseen vil tåle over tid per sesong. Det vil også være en streng behovsprøving på antall kjøretøy som tillates benyttet. Normalt skal det kreves at lette kjøretøyer benyttes så langt som mulig. I unntakstilfeller kan tyngre kjøretøyer benyttes. Kjøretøytype skal oppgis i søknad.

Transport som kan utføres på snøføre kan ikke tillates på barmark.

Vanlige saker av denne typen som normalt innvilges:

- Transport av materiell og utstyr i forbindelse med byggetiltak der det er nødvendig med barmarkstransport.
- Persontransport pga funksjonshemming tillates i særlige tilfeller. (Eksempelvis eier av hytte) Slik kjøring tillates kun på traktorveg og etablerte kjørespor og begrenses i avstand fra bilveg. Følgekjøretøy tillates ikke dersom det ikke er dokumentert at det er behov for å ha med medisinsk personell av helsemessige årsaker.
- Transport i forbindelse med offentlig forvaltning.
- Transport i forbindelse med annen næringsaktivitet og forskning. Gjelder bare for aktivitet som ikke kan gjennomføres på snøføre. Helikoptertransport bør vurderes som alternativ der det er mulig/hensiktsmessig.
- Transport i forbindelse med idrettsarrangement, kulturarrangement, filminnspillinger, TV-program ol. Gjelder bare for aktivitet som ikke kan gjennomføres på snøføre. Helikoptertransport bør vurderes som alternativ der det er mulig/hensiktsmessig.
- Andre tilfeller som oppfylle vilkårene i nasjonalt regelverk og barmarkstransport er påkrevd.

4.6 Systematisk oversikt over utvalgte sakstyper

Formål:	Vinter/ sommer	Hjemmel	Standardvilkår	Flerårig
Transport av utstyr, bagasje, ved og vedlikeholdsmateriell til privat hytte	Vinterføre	Forskriftens § 5 bokstav c	Normalt 10 turer i året En snøskuter, To ved fareområder	Inntil 4 år
	Sommerføre	Forskriftens §6	Innvilges normalt ikke. Må foreligge svært tungsveiende behov. Sterk behovsprøving av antall Kun på traktoveg og gamle traseer. Helikoptertransport bør benyttes på fjerntliggende hytter, eller ved fare for kjøreskader	Inntil 2 år
Persontransport pga funksjonshemming	Vinterføre	Forskriftens § 5 bokstav b	Bare ved særlige behov som ikke kan dekkes av løypenettet. Normalt 10 turer i året En snøskuter, To ved fareområder	Inntil 4 år
	Sommerføre	Forskriftens §6	Kun i særlige tilfeller, (Eksempelvis eier av hytte)	Inntil 4 år

			Sterk behovsprøving av antall, maks fem turer i året Kun på traktoveg og gamle traseer.	
Transport av ved i forbindelse med hogst (Utenom næringsmessig skogbruk som har direktehjemmel)	Vinterføre	Forskriftens § 5 bokstav e	Normalt 10 dager i året utenom helligdager Snøskuter skal være påmontert slede/utstyr for transport.	Inntil 4 år
	Sommerføre	Forskriftens §6	Tillates normalt ikke. (Mangler hjemmel)	
Preparering av skiløyper for allmennheten (Uten om direktehjemmel for idrettsalg, turistbedrifter mm)	Vinterføre	Forskriftens §6	Skal være for allmenn bruk Vilkår om påmontert sportrekker Inntil fem ulike sjåførere for bygdelag mm.	Inntil 4 år

5. RETNINGSLINJER FOR BEHANDLING AV SØKNADER IFT. LOVEN

5.1 Tillatelser etter søknad - lovens § 6 - Bruk av båt og landing med Luftfartøy

Bestemmelsen benyttes i forbindelse med søknad om bruk av motorfartøy og luftfartøy, og dispensasjon kan kun gis når det foreligger «særlige grunner». Kommunen kan sette nærmere vilkår til for eksempel landingsplass og aktivitetsfrie dager. Selv om fartøy ikke omfattes av bestemmelsen om vårforbud i Finnmark og Nord-Troms, så bør slik ferdsel i denne perioden likevel unngås så langt som mulig.

Vanlige saker av denne typen som normalt innvilges:

- Transport av utstyr og materiell. Det forutsettes at transporten har et nytteformål, og det er behov for motorisert transport pga størrelse, vekt og transportavstand.
- Transport av ved og annet tyngre materiell til fjerntliggende hytter, og der det ikke er hensiktsmessig med snøskuter.
- Transport i forbindelse med forskning, undersøkelser og overvåking i regi av forskningsinstitusjoner eller offentlige myndigheter.
- Transport i næringsammenheng som ikke har direktehjemmel i lovverket.
- Transport i forbindelse med store/betydningsfulle idrettsarrangement, kulturarrangement, filminnspillinger, TV-program ol.

6. KONTROLL

6.1 Kontrollmyndighet

Utover den kontroll som utøves av politi, naturoppsyn og grunneiere eller den som er gitt slik myndighet til det, kan kommunen til enhver tid kontrollere opplysningene gitt i søknad og at utøvelsen av tillatelsen er i samsvar med de tillatelser som er gitt.

6.2 Mislighold

Hvis grunnlaget for dispensasjon opphører, opphører samtidig de tillatelser som er gitt. Kommunen kan også trekke tilbake gitte tillatelser ved misbruk.

6.3 Kjørebok

Når kjøring er begrenset i et bestemt antall turer skal dette dokumenteres i en kjørebok utstedt av Kvæningen kommune hvor hver tur skal angis ved at dato og underskrift påføres med kulepenn før turen tar til. Ved innføring av digital kjørebok vil dette være å foretrekke. Kjøreboken skal følge kjøretøy og være tilgjengelig ved kontroll.

7. FRAVIK FRA RETNINGSLINJER

I spesielle enkeltsaker kan retningslinjene fravikes innenfor rammen av nasjonalt lovverk. Prinsipielle saker, saker av stort omfang, saker med store negative konsekvenser og saker med store interessemotsetninger framlegges for formannskapet.

8. KJØRING SOM ER TILLAT MED DIREKTE HJEMMEL I LOV OG FORSKRIFT

Kjøring til mange ulike nytteformål har direkte hjemmel i det nasjonale lovverket.

§ 4 Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag

Motorferdsel er tillat til en rekke nytteformål med direkte hjemmel i lovens § 4. Kjøring kan da skje uten at det er nødvendig å søke om tillatelse. Bestemmelsen omfatter ferdsel både i utmark og vassdrag, både om sommer og vinter, og med motorkjøretøy, motorfartøy og luftfartøy.

§4 bokstav a

Politi-, ambulanse- og redningstjeneste og oppsyns- og tilsynstjeneste etablert med hjemmel i lov.

Motorferdsel i forbindelse med utrykning, patrulje- og beredskapstjeneste er tillat etter denne bestemmelsen. Det er lagt til grunn at bestemmelsen også hjemler for øvelses- og utdanningsvirksomhet for enheter som politi, Norges Røde Kors Hjelpekorps, Norsk Folkehjelp, Norske Redningshunder og liknende frivillige hjelpeorganisasjoner som deltar i den offentlige redningstjeneste slik den ble organisert gjennom organisasjonsplan for redningstjenesten vedtatt ved kgl.res 4. juli 1980. Øvelseskjøringen må være et ledd i et øvelsesprogram.

§4 bokstav b

Offentlig post- og teletjenester

Miljøverndepartementet har lagt til grunn at begrepet offentlig teletjeneste må tolkes så vidt at utbygging og drift av det offentlig tilgjengelige mobiltelefonnettet faller inn under bestemmelsen det gjelder selv om det er et privat mobiltelefonselskap som står for utbygging/driften, så lenge det skjer etter nærmere konsesjon.

§4 bokstav c

Transport til faste bosteder og i jordbruk-, skogbruks- og i reindriftsnæringen

Med «faste bosteder» menes gårdsbruk og andre bosteder hvor folk bor fast hele året, som f.eks. turiststasjoner, damvokterboliger, permanente meteorologiske stasjoner o.l., derimot ikke et anleggssted som er ment å skulle være midlertidig. Det er bare nødvendig person- og godstransport som er tillatt. Bestemmelsen gjelder bare adkomst til boligen.

Nødvendig person- og godstransport i jordbruks, skogbruks og reindriftsnæring

Skal virksomheten regnes som jordbruks-, skogbruks- reindriftsnæring må det dreie seg om reell næringsmessig virksomhet. Virksomheten må ha et visst omfang og inntektsmessig betydning. Den aktuelle transporten må være nødvendig for næringsutøvelsen for å regnes som lovlig. Eksempelvis transport av tømmer, høsting av jorde i utmark, transport i forbindelse med sesongflytting av rein ol. Landbruksmyndighetene har foreslått at bestemmelsen tolkes slik at begrepet jord- og skogbruksnæring omfatter brukere av eiendommer med minimum 5 dekar jordbruksareal eller 25 dekar produktiv skog.

§ 4 bokstav d

Forsvaret

Motorferdsel er tillatt i forbindelse med forsvarets øvelser, forflytninger og transporter.

§ 4 bokstav e

Offentlige veger og anlegg.

Motorferdsel er tillatt i forbindelse med anlegg og drift av offentlige veger og anlegg. Under begrepet offentlig anlegg går f. eks. elektrisitetsverk, vannverk og kraftlinjer og trigonometrisk punkter. Hjemmelen må brukes med varsomhet; tyngre kjøretøyer bør unngås så langt det lar seg gjøre. Helikoptertransport kan ofte være mer skånsomt mot naturmiljøet.

§ 4 bokstav f

Rutetransport

Motorferdsel er tillatt i forbindelse med rutetransport som drives med løyve i henhold til samferdselsloven.

§§ 2 og 3 Forskrift om bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag.

§ 2 Motorkjøretøyer kan på bar mark utenfor veg nyttes til: § 2

bokstav a, Formål som i motorferdsellovens § 4 første ledd.

§ 2 bokstav b, Transport av jaktutbytte

Transport av jaktutbytte ved jakt på elg og hjort. Gjelder bare uttransport av dyr som er felt, og kan ikke benyttes for transport av jegere eller utstyr ut i terrenget. Kjøring innenfor verneområder kan bare skje i samsvar med vernereglene for området.

§ 2 bokstav c, Offentlig oppsyns- og tilsynstjeneste

Forskriftens bestemmelser utvider motorferdsellovens § 4 første ledd bokstav a, ved at den også tillater motorferdsel i forbindelse med offentlig oppsyns- og tilsynstjeneste som ikke har hjemmel i lov. Private som utfører slik tjeneste på oppdrag fra det offentlige, vil komme inn under forskriftens § 2 første ledd bokstav c. Oppsynstjeneste i privat regi går ikke inn under bestemmelsen, behov for slik tjeneste må eventuelt søkes om dispensasjon etter forskriftens § 6.

§ 2 bokstav d, Nødvendig transport i samband med fiskekultiveringstiltak i offentlig regi.

Bruk av kjøretøy er tillatt til nødvendig transport i forbindelse med fiskekultiveringstiltak i offentlig regi. Som eksempel på tiltak kan nevnes kalking av fiskevann og utsetting av fiske.

Det er bare nødvendig kjøring som er tillatt, dvs. der tiltaket ikke lar seg gjennomføre uten slik transport. Transporten bør gjennomføres på vinterføre dersom dette medfører mindre skade og er mulig.

Det er et vilkår at det dreier seg om fiskekultiveringstiltak i offentlig regi. Det vil være avgjørende om tiltaket har fått offentlig økonomisk støtte. Det har således ingen betydning om tiltaket gjennomføres av lokale lag eller foreninger i samråd med offentlig organ.

For tiltak i privat/egen regi må grunneiere ha tillatelse etter forskriftens § 6.

§ 2 bokstav e, Nødvendig transport i forbindelse med anlegg og drift av veger og større anlegg.

Det er i forskriftens § 2 bokstav e ingen forutsetning om at det dreier seg om offentlige veger og anlegg, men derimot en forutsetning at det er veg eller anlegg av en viss størrelse. Det vil etter bestemmelsen være adgang til nødvendig bruk av terrengkjøretøy i forbindelse med anlegg og drift av offentlige såvel som private vannverk eller elektrisitetsverk.

Kjøring skal om mulig følge eldre kjørespor.

§3 Elektriske sykler:

Elektriske sykler kan brukes i utmark. Med elektriske sykler menes sykler som er utstyrt med elektrisk hjelpemotor med maksimal nominell effekt på høyst 0,25 kW som reduseres gradvis ved økende hastighet og opphører ved 25 km/t eller tidligere hvis syklisten slutter å trå. Sykkelen kan ved motorkraft alene nå en maksimal hastighet på 6 km/t. Frilufsloven begrenser bruk av sykkel i utmark til ferdsel etter veier og stier under tregrensa uten grunneiers samtykke. I fjellet kan det sykles fritt uten å varsle grunneier. I verneområder er det særskilte forbud mot bruk av el-sykkel.

§3 Motorkjøretøy kan på vinterføre nyttes til:

§ 3 bokstav a, Formål som nevnt i motorferdsellovens § 4.

§ 3 bokstav b, Andre formål som nevnt i § 2 i denne forskrift.

§ 3 bokstav c, transport som er nødvendig for drift av turistanlegg (overnattings- og serveringssteder, skiheiser m.v.) som ikke ligger til brøytet bilveg.

Bestemmelsen gir først og fremst hjemmel til å foreta transport av varer, gods og personale til slike steder. Det vil imidlertid også i noen grad være adgang til transport av gjester til overnattingssteder som ligger langt unna veg, dersom transporten er nødvendig for å opprettholde driften av stedet.

Transporten av gjester til spredtliggende utleiehytter vil normalt ikke være tillatt etter § 3 første ledd bokstav c. (Det vil bare kunne tillates i forbindelse med utmarksnæring etter § 5 første ledd bokstav d). Transport av gjester ut i turterrenget er ikke tillatt. Det er adgang til å la personer sitte på når det likevel foretas nødvendig transport som nevnt i § 3 første ledd bokstav c. Det er imidlertid en forutsetning at passasjertransporten ikke fører til ekstra kjøring, transporten må således være foranlediget av behovet for varetransport.

§3 bokstav d, Transport av materialer, utstyr og arbeidsfolk til bygging i samsvar med byggetillatelse.

Motorkjøretøy på vinterføre kan nyttes til transport av materialer, utstyr og arbeidsfolk til bygging i samsvar med byggetillatelse.

Det fremgår uttrykkelig hva slags transport som bestemmelsen hjemler tillatelse til. Det er transport av materialer, utstyr og arbeidsfolk til selve byggingen. Det er ikke adgang til å kjøring utover det som er nødvendig for byggearbeidet. Det forutsettes at kjøring skal gis så lite omfang som mulig og være knyttet til en vanlig byggeperiode (3 år).

§ 3 bokstav e, Opparbeiding og preparering av skiløyper og skibakker for allmennheten og for konkurranser, når det foretas av kommuner, hjelpekorps, idrettslag, turlag eller turistbedrifter.

Bestemmelsen har to begrensninger: Det må gjelde skiløyper eller bakker for allmennheten eller for konkurranser, og det må være kommuner, hjelpekorps, idrettslag, turlag eller turistbedrifter som står for prepareringen.

Kommunen kan påvirke denne virksomheten, f. eks. ved at det gis bestemmelser om hvor det skal være preparerte skiløyper og bakker, og hvor man bør unngå slik tilrettelegging, jf forskriftens § 3 annet ledd.

§ 3 bokstav f, Nødvendig transport i forbindelse med vitenskapelige undersøkelser, herunder dyretellinger, og liknende registreringer, etter oppdrag fra forskningsinstitusjon.

Vitenskapelige undersøkelser er samfunnsnyttige og medfører ofte behov for bruk av motorisert fremkomstmiddel. Der slike undersøkelser eller registreringer skjer etter oppdrag fra forskningsinstitusjon, er det ikke nødvendig å søke om tillatelse til eventuell nødvendig motorferdsel.

§ 3 bokstav g, Nødvendig transport av ved fra egen eiendom til fast bopel.

Motorkjøretøy på vinterføre kan nyttes til nødvendig transport av ved fra egen eiendom til fast bopel.

Dersom der er behov for henting av ved fra andres eiendom, transport over annen manns grunn eller fra egen eiendom til annet sted enn fast bopel, må det søkes om tillatelse etter § 5 første ledd bokstav e.

§ 3 bokstav h, Praktisk kjøretrening på nærmere fastsatte områder ved obligatorisk opplæring for beltemotorsykkelførere.

Praktisk kjøretrening er tillat på nærmere fastsatt områder ved obligatorisk opplæring for beltemotorsykkelførere. Områdene fastsettes av Statsforvalteren etter forslag fra kommunene.

§ 3 bokstav i, Akuttiltak i kommunal regi for å redusere påkjørselsrisiko for elg eller annet hjortevilt.

Det kan åpnes for akuttiltak som for eksempel oppkjøring av traseer for hjorteviltet eller utlegging av mat for å lokke dyra bort fra vei og jernbane. Det er her en forutsetning at tiltakene settes inn for å hindre påkjørselsrisikoen på vei og jernbane.

§ 3 bokstav j, Nødvendig søk etter skadet storvilt.

Det kan brukes motorkjøretøy under nødvendig søk etter skadet storvilt utenom ordinær jakt når søket forgår i regi av kommunen.

§ 4a. Offentlige snøscooterløyper

Snøscooter kan benyttes i det offentlige løypenetttet innenfor bestemmelsene i lokal forskrift.